

## CZAS PRZYSZŁY (CZASOWNIKI NIEDOKONANE)

Tworząc czasu przyszły w języku czeskim, trzeba rozróżnić czasowniki dokonane i niedokonane. Czas przyszły czasowników niedokonanych tworzy się z form czasu przyszłego czasownika *být* i z bezokolicznika czasownika znaczącego, na przykład *pracovat*.

|                    |                      |                        |
|--------------------|----------------------|------------------------|
| <i>já</i>          | <b><i>budu</i></b>   | <b><i>pracovat</i></b> |
| <i>ty</i>          | <b><i>budeš</i></b>  |                        |
| <i>on, ona, to</i> | <b><i>bude</i></b>   |                        |
| <i>my</i>          | <b><i>budeme</i></b> |                        |
| <i>vy</i>          | <b><i>budete</i></b> |                        |
| <i>oni</i>         | <b><i>budou</i></b>  |                        |

***Budeme*** odpočívát na chalupě. O prázdninách ***budou*** pracovat na brigádě.

Aby utworzyć przeczenie, dodaj przed czasownik być przedrostek *ne-*:

|                    |                        |                        |
|--------------------|------------------------|------------------------|
| <i>já</i>          | <b><i>nebudu</i></b>   | <b><i>pracovat</i></b> |
| <i>ty</i>          | <b><i>nebudeš</i></b>  |                        |
| <i>on, ona, to</i> | <b><i>nebude</i></b>   |                        |
| <i>my</i>          | <b><i>nebudeme</i></b> |                        |
| <i>vy</i>          | <b><i>nebudete</i></b> |                        |
| <i>oni</i>         | <b><i>nebudou</i></b>  |                        |

Czasownika *být* używa się do wyrażenia przyszłości tylko w formie posiłkowej:

|                    |                      |
|--------------------|----------------------|
| <i>já</i>          | <b><i>budu</i></b>   |
| <i>ty</i>          | <b><i>budeš</i></b>  |
| <i>on, ona, to</i> | <b><i>bude</i></b>   |
| <i>my</i>          | <b><i>budeme</i></b> |
| <i>vy</i>          | <b><i>budete</i></b> |
| <i>oni</i>         | <b><i>budou</i></b>  |

Zítra ***budu*** v kanceláři. V neděli ***budou*** v Praze.

Przeczenie tworzy się tylko przy pomocy przedrostka *ne-*:

|                    |                        |
|--------------------|------------------------|
| <i>já</i>          | <b><i>nebudu</i></b>   |
| <i>ty</i>          | <b><i>nebudeš</i></b>  |
| <i>on, ona, to</i> | <b><i>nebude</i></b>   |
| <i>my</i>          | <b><i>nebudeme</i></b> |
| <i>vy</i>          | <b><i>nebudete</i></b> |
| <i>oni</i>         | <b><i>nebudou</i></b>  |

Některé časowniki ruchu, np. *jít, jet* i *letět* tworzą czas przyszły przy pomocy przedrostka *po-/pů-* i odmieniają się jak czas teraźniejszy:

*jít > (já) půjdu: V neděli **půjdeme** na oběd k babičce.*

*jet > (já) pojedu: Kdy **pojedeš** do Prahy?*

*letět > (já) poletím: Příští týden **poletím** na služební cestu do Itálie.*

W czasownikach ruchu przeczenie tworzymy tylko przy pomocy przedrostka *ne-*:

*půjdu > nepůjdu*

*pojedu > nepojedu*

*poletím > nepoletím*

Aby wyrazić przyszłość, można w języku czeskim użyć również czasu teraźniejszego, co jest szczególnie charakterystyczne dla codziennego języka obiegowego: *Jdeš zítra do kina?*

Wyrażamy tak zwłaszcza planowaną, oczekiwaną rzeczywistość.